

Stenogrammid

XIII Riigikogu, III Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 13.04.2016, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund

1. 13:01 Euroopa ühtne asüülipoliitika
2. 13:10 OECD kokkuvõtted ja koolivõrk
3. 13:17 Maapõuestrateegia ja geoloogiline kaardistamine
4. 13:23 Kütuseaktsiis
5. 13:32 Tuhamägede sulgemine
6. 13:39 Teadus- ja arendustegevuse finantseerimine
7. 13:46 Immigratsioonipoliitika tulevik
8. 13:55 Valitsuse otsused põllumajandussektori kohta

13:00 Infotund

14:57 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu! Austatud peaminister ja austatud minister Pomerants! Tere päevast! Head uut palga-aastat kõigile tööd tegevatele naistele! Alustame infotundi. Kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

Täiskogu istungil on 53 Riigikogu liiget, puudub 48. Infotunnis osalevad järgmised valitsusliikmed: peaminister Taavi Rõivas, haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi ning keskkonnaminister Marko Pomerants. Tulenevalt registreeritud küsijate arvust annan võimaluse iga põhiküsimuse korral üheks lisaküsimuseks.

1. 13:01 Euroopa ühtne asüülipoliitika

14:57 Esimees Eiki Nestor

Esimene küsimus on peaminister Taavi Rõivasele. Martin Helme, palun!

14:57 Martin Helme

Aitäh, härra spiiiker! Lugupeetud peaminister! Eile võttis Euroopa Parlament vastu otsuse, et Euroopa asüülipoliitikat tuleks muuta ja tsentraliseerida. Muu hulgas öeldakse seal, et võiks igale liikmesriigile ette näha teatud künnise, mis on seotud saabujate arvuga. Teisisõnu räägitakse alalisest kvoodist. Me teame, et Euroopa Komisjonis on need plaanid tegelikult juba tükk aega ringelnud ning on tehtud ka ettepanek muuta Dublini regulatsiooni selliselt, et enam ei peaks riik, kuhu saabutakse, tegelema immigrantidega, vaid see oleks keskselt ära jaotatud. Ehk jälle, jutt on püsivast kvoodisüsteemist. Ma tean, et Eesti valitsus on sellesse suhtunud tõrjuvalt, aga me teame ka, et Eesti valitsuse seisukohad on väga paindlikud. Ma küsin niimoodi: kui kaugele on Eesti valitsus valmis minema, et takistada Dublini regulatsiooni tühistamist ja alalise kvoodisüsteemi kehtestamist? Kas te olete valmis sellele ka vetot panema?

14:57 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Nii nagu varem, ei toeta Eesti ka praegu Dublini süsteemi põhimõttelist muutmist. Meie hinnangul tuleb eristada tavaolukorda ja kriisiolukorda. Kriisiolukorras on erakorralised lahendused

põhjendatud ja vajalikud, aga tavapäraste rändevoogude korral peaksime siiski jääma praegu kehtiva Dublini süsteemi juurde. Me ei toeta ümberpaigutamise süsteemi automaatset rakendamist. See on väga oluline, et igal riigil oleks õigus Euroopa Liidu Nõukogu kaudu nendel teemadel kaasa rääkida, ja seetõttu võite olla kindlad, et need seisukohad, mis on seni vastu võetud, muu hulgas Euroopa Liidu asjade komisjonis ... (Tehniline probleem, osa juttu läheb kaduma.)

14:57 Esimees Eiki Nestor

Kõigepealt, hea Riigikogu, palun saalis vaiksemalt! Peaminister ei kuulnud küsimust. Kas teie ei kuulnud vastust? (Saalist selgitatakse midagi.) Katsume hakkama saada! Martin Helme, lisaküsimus, palun!

14:57 Martin Helme

Aitäh, härra spiiker! Ma küsin siis uuesti. Kas Eesti on valmis, kui minnakse regulatsiooni muutmise peale, vastu hääletama ehk veto panema? Kas on selge, kes riikidest on meiega samal liinil ehk kes on meie liitlased? Kes on need riigid? Hea küll, me saame aru, et Kreeka ja Itaalia on ühed neist, aga kes on need riigid, kes pooldavad ühtse asüülipoliitika kehtestamist? Ja kes on veel need, kes on Eesti valitsuse seisukohaga sarnasel seisukohal?

14:57 Peaminister Taavi Rõivas

Ma juhin tähelepanu, et Euroopa Komisjon tegi oma ettepanekud alles möödunud nädalal, aga juba praeguseks on teada, et küllaltki palju on riike, kes nende ettepanekutega ei nõustu. Samas ei ole selles mitte midagi eriskummalist. Ma tuletan meelde, et mullu suvel tuli Euroopa Komisjoni president Jean-Claude Juncker esimest korda välja ettepanekuga, et peaks rakendama kohustuslikku kvooti, kusjuures asjaomane valem ei arvestaks mitte ainult riigi suurust, vaid ka muid komponente. Eesti ütles koos teiste riikidega, et see jaotus ei ole õiglane – ei ole õiglane kohustuslik kvoot ega ole õiglane ka see konkreetne jaotusvalem, mis Jean-Claude Junckeri juhtimisel välja pakuti. Ja nagu te hästi teate, eelmisel suvel ülemkogu otsustaski, et see muutub ja arvestatakse neid põhimõtteid, mida Eestigi õiglaseks peab. Meie mandaadi kinnitas Euroopa Liidu asjade komisjon konsensusega ja kõikide Eesti parlamendierakondade osalusel. Nii me olemegi algusest peale ajanud seda liini, et kõik riigid peavad osalema, aga see peab olema riikide vaba valik. Ja jaotuse aluseks ei tohi olla vägisi peale surutud kvoot, vaid see peab olema proportsioonis riikide suurusega, riikide osakaaluga Euroopa Liidus. Vaid sellisel juhul on võimalik öelda, et tegemist on vabatahtliku riikide kokkuleppega. See oli toona meie seisukoht. Me suutsime selgelt välja öelda, et algne ettepanek meile ei sobi, ja ka praegu me oleme seda meelt, et mingit automaatset süsteemi me toetada ei saa ja kavatseme jääda oma arvamusel juurde.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Marika Tuus-Laul, palun!

14:57 Marika Tuus-Laul

Aitäh! Austatud härra peaminister! Ma küsin natuke üldisemalt. Kui vaadata seda kriisi Euroopas, siis me näeme, et see kaugeltki ei ole enam põgenikekriis. See on organiseeritud sissetung Euroopasse. Aga igal asjal on oma põhjused. Mida teie peate kriisi peamiseks põhjusteks? Kas see on võib-olla Brüsseli poliitkõõgi viga või on asi ka nendes rohketes sõdades? Ameerika sõjad, 2003 Iraak, 2011 araabia kevad, Liibüa, Süüria ... Või on tegemist sellega, et esialgu taheti Euroopasse saada odavat tööjõudu, aga asjad läksid kontrolli alt välja? Loomulikult on kõige taga ka majanduslikud põhjused ja rahva rahulolematus, aga mida teie peate peamiseks põhjusteks? Ma ei mõtle praegu ainult neid, kes põgenevad sõja eest?

14:57 Peaminister Taavi Rõivas

Mulle tundub, et teil on nii huvi kui ka põhjust süveneda sellesse, mis tegelikult Lähis-Idas toimub. Riigikogu saalis istub teie lähedal Mailis Reps, kes kindlasti võib teile pikalt rääkida, milline on olukord Süürias. Aga mitte ükski teie nimetatud tegur pole rände algpõhjus, vaid eeskätt see, et Süürias on aastaid kestnud väga verine sõda Süüria juhi Assadi režiimi vastu. Seda režiimi muuseas toetab teie sõsarpartei jõuliselt ja nende rünnakud ei ole tabanud mitte ainult ISIS-t, vaid mõned nendest rünnakutest on tabanud ka tsiviilisikuid. Sõjategevus kestab, ühel pool on Assadi režiim ja teisel pool tänapäeva kõige ohtlikum organisatsioon ISIL ehk araabia keeles Daesh. Lisaks lööb kaasa killustunud

opositsioon. Nii et see olukord vajaks veidi pikemat selgitamist kui need kaks minutit, mis minu käsutuses on. Aga lühidalt kokku võttes: Süüria, mis on küllalt suur riik, on täis koledusi. Igal hetkel võivad pommirünnakute alla sattuda ka tsiviilelanike kodud ning on täiesti arusaadav, et see on tekitanud inimestes soovi sealt pageda. Need inimesed pagevad eeskätt sõja ja terrori eest.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu! Tuletan veel kord meelde, et saan anda võimaluse üheks lisaküsimuseks. Lõpetan esimese küsimuse käsitlemise.

2. 13:10 OECD kokkuvõtteid ja koolivõrk

14:57 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on haridus- ja teadusminister Jürgen Ligile. Mailis Reps, palun!

14:57 Mailis Reps

Aitäh, Riigikogu esimees! Hea minister! OECD viimasest uuringust, nii nagu ka eelmistest OECD uuringutest ei räägita mitte ainult nn suures ajakirjanduses, vaid väga palju ka sotsiaalmeedias. Üks teema, mis oodatult kõige rohkem kirgi üles on kütnud, on küsimus, kuidas me ikkagi peaksime numbreid analüüsima. Kui me võtame aluseks asjade seisu 1990. aastatel – OECD toob küll välja andmed alates 2006. aastast, aga arvestame sinna juurde ka kõige suuremad langusaastad –, siis näeme, et meie laste arv on pea kolmandiku võrra kahanenud, õpetajate arv aga oluliselt vähem. Selle OECD uuringu järgi tuleks meil teha kaks väga selget otsust. Üks nendest on, et koolivõrku peaks pea kolmandiku või vähemalt neljandiku võrra kokku tõmbama, et see mingisuguselgi määral arvestatav oleks. Kuidas te neid arve kommenteerite?

14:57 Haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi

Aitäh! OECD uuringutest ja soovitustest räägitakse pigem liiga vähe kui liiga palju. Mina lähtun oma teadmistest ja erinevatest ekspertiisidest ning kinnitan, et OECD on parim rahvusvaheline ekspert. Kui nüüd tõsta nende hinnang kohaliku poliitika konteksti, siis tuleks ehk kasutada teatud matemaatikat: ma kasutaksin mõnes kohas nende soovitud ruutjuurt või kuupjuurt. Mis puutub regionaalpoliitikasse ja koolivõrku, siis ma natukene leevendaksin nende karme hinnanguid, kuigi nad tegelikult annavad neid õpilaste huvides, õpilaste hariduse kvaliteedi huvides. Tõepoolest, väiksed koolid ei ole jätkusuutlikud, ei taga õpetajatele täiskoormust ja hariduse ühtlast kvaliteeti pikas perspektiivis. Panustada ei tule klassi väiksusse, vaid õpetajatesse. Me oleme seda regionaalselt natuke mahendanud koefitsientidega, mida ka Riigikontroll on kritiseerinud. Aga ma kasutaks astendamist, ruutu ja kuubi võtmist seal, kus nad näevad ebaõiglust. See on samuti seotud koolivõrguga – see on valdkond, kus koolivõrk iseeneslikult laieneb, toetudes ebaõiglasele privileegile, mida te hästi teate. Ma pean silmas erakoolide rahastamise skeemi. Nad arvasid, et erakool ja kohalik kool saavad võrdselt raha, nad ei teadnud, et tegelikult saab erakool rohkem raha, ja soovitasid 2014. aasta teadmise põhjal erakoolide rahastamist vähendada. Mida nad oleks veel siis öelnud, kui nad oleks teadnud täpseid asjaolusid, kui nad oleks teadnud kohtuotsust ja praegust olukorda? Selle hinnangu puhul tuleb küll ruutu võtmist kasutada.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Mailis Reps, palun!

14:57 Mailis Reps

Aitäh! Tõepoolest, me oleme siin debateerinud nende 4% laste üle, kes käivad erakoolis, aga kui sobib, siis lähen tagasi ülejäänud 96% laste juurde. Te mainisite õpetajaid ja koolivõrgu kokkutõmbamiseks ongi pakutud suhteliselt efektiivne lahendus. Kui me arvestame, et iga neljas või peaaegu et iga kolmas, seega vahest iga 3,5-s kool peaks suletama, siis selle võrra oleks võimalik õpetajate palka oluliselt tõsta. Aga kuidas te seda regionaalpoliitiliselt ette kujutate? Kas see tegelikult ikka oleks Eestis üldse võimalik? Praegu on meil eriti just Lõuna-Eestis just sellised väikesed koolid.

14:57 Haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi

Nagu ma ütlesin, selle soovitusel puhul tuleb kasutada ruutjuurt või kuupjuurt. See tähendab, me peame regionaalkomponenti arvestama ja peaksime selleks ka tuge saama. Tehakse ju kõvasti kriitikat, et valitsus ei arvesta rahvaga, et valitsus on süüdi selles, et inimesed maalt ära kolivad. Ei, me tegelikult eraldame palju raha selleks, et kooliharidus oleks kättesaadav ja et kodulähedane põhikool oleks olemas. Aga ka Riigikontroll on tegelikult karm, kui meie koefitsiente hindab. Ökonoomiline külg on siiski oluline. Kui ikkagi öeldakse, et õpetajasse panustamine annab tulemust, klassi väiksusse panustamine ei anna, siis see tähendab, et seda külge on nende avaldustes väga rõhutatud. Ja me võtame seda väga tõsiselt. Koolivõrgu koondamine selle nimel, et õpetaja saaks täiskoormuse ja oleks motiveeritud, on igal juhul hädavajalik. OECD rõhutab väga laste huvidest lähtumist ja me lähtumegi laste huvidest: et lapsel ei oleks kool ebainimlikult kaugel, et õpetajad saaks täiskoormuse, et hariduse hea kvaliteet oleks tagatud ja regionaalsed erinevused hariduse kvaliteedis oleks minimeeritud. See on see, mida nad soovivad, ja see kinnitab kõike, mida me tegelikult oleme ka ise deklareerinud, lisades sinna tõepoolest vaid regionaalse komponendi meie asustuse ebaühtluse tõttu.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Andres Ammas, palun!

14:57 Andres Ammas

Aitäh, lugupeetav eesistuja! Lugupeetav minister! OECD raporti seda osa, mis käsitles alusharidust, kommenteeris ministeerium oma pressiteates üsna napilt. Palun kommenteerige seda siin ja praegu kahe minuti jooksul!

14:57 Haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi

See on teine mõõde, mille puhul me oleme sotsiaalsemad ja demokraatlikumad – võib vist nii öelda –, kui on Riigikontroll või OECD. Me ei saa omavalitsustelt nende funktsioone ära võtta. Kodulähedane teenus peab jääma ikkagi omavalitsuse rolliks. Kokku võttes on hästi kummaline, kui palju me räägime omavalitsuse tulubaasist ja sellest, et raha on vähe, aga teisest otsast räägime, et võtku riik kogu vastutus enda peale. Mina ütlen, et vastutused tuleb lahutada. Me lahutame seda erivajadusega õpilaste koolides, lahutame kutsehariduses, me pakume Riigikogule välja eelnõu, kuidas gümnaasiumiharidus võtta keskvalitsuse vastutada. Aga omavalitsuse roll on seda suurem, mida väiksem on laps ja mida lähedasem on üks või teine teenus olemuslikult kodule. Loomulikult ei mõtle ma siin meditsiini, ma mõtlen hariduse andmiseks pakutavaid teenuseid. Väike laps peab saama võimude hoolimist tunda võimalikult kodu lähedal ja just kohalik kogukond peab korraldama seda tegevust, mille nimi on alusharidus ehk eesti keeles lasteaed.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

3. 13:17 Maapõuestrateegia ja geoloogiline kaardistamine

14:57 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on keskkonnaminister Marko Pomerantsile. Palun, Andres Herkel!

14:57 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud minister! Kuna maapõuestrateegia on ettevalmistamisel, siis on üldine küsimus, kuidas meie maapõue rikkust majanduse huvides paremini ära kasutada, aga üks see hargneb hulgaks institutsionaalseteks küsimusteks, näiteks kuidas hoogustada uuringuid, mis saab meie geoloogiateenistusest, mis praegu tegutseb riikliku osaühinguna, kas seda on kavas kuidagi tugevdada. Ja lõpuks ka üks habemega küsimus: mis ministeerium jääb meil maavarade kasutamist haldama? Kas see on endiselt Keskkonnaministeerium või on kavas astuda samm majandusministeeriumi poole, et huvivid paremini tasakaalustada?

14:57 Keskkonnaminister Marko Pomerants

Aitüma! Tere päevast! Kõigepealt kaks väikest avaldust. Kui keegi tunneb mõnda Postimehe ajakirjanikku, siis andke talle teada, et ma olen hetkel pildil. Tahan öelda, et mis puutub palgalõhesse Eesti ühiskonnas, siis Keskkonnaministeeriumis vaevalt sellest väikesest praost valgust paistaks – see on 3% piires. Aga töötame edasi!

Ent nüüd kolleeg Herkeli küsimuse juurde. Geoloogina ja keskkonnaministrina olen ma selle asja üle põhjalikult mõtisklenud ja võin hetkel öelda järgmist. Minu arusaama kohaselt oleks riigi seisukohalt ratsionaalne, kui valdavas osas tegeleks maapõue küsimustega edaspidigi Keskkonnaministeerium. Seda on üsna lihtne põhjendada: haakuvaid valdkondi on lihtsalt palju, on see siis looduskaitsealane jäätmetega seonduv järelevalve või muu. Minimaalselt 80% sellest tegevusest on mõistlik ka edasi Keskkonnaministeeriumi haldusalasse jätta. Siis jõuame paremini ka selle eesmärgini, mida te silmas peate.

Nüüd, mis puudutab strateegiat ennast ja selle koostamist, siis tõepoolest, tegu on esialgsete arusaamadega, aga nende kohaselt maapõuestrateegia alltöörühmas peetud aruteludel on peetud kõige mõistlikumaks teeks taastada riiklik geoloogiateenistus, kellel oleks erinevad ülesanded: geoloogiline kaardistamine, riiklik keskkonnaseire, hüdrogeoloogilised tööd, teadus-arendustööd ja veel mõned. Aeg saab mul kohe otsa, aga ma võin öelda, et maksumaksja peab hakkama selle eest senisest rohkem maksma, et teada saada, mis meie maapõues on.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

14:57 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud minister! Ma saan aru, et Postimees võttis osa teie vastuse ajast praegu ära. Minu jätkuküsimus on geoloogiakeskuse ja geoloogilise kaardistamise kohta. Siin on tekkimas üks ahelreaktsioon. Geoloogilise kaardistamise tööpõld on päris lai ja vajadused suured, teiselt poolt Ida-Viru kontekstis on tegu täiesti õige sammuga. Samas põlevkivi kaevandamise tasude vähendamine vähendab ka raha, millega opereerib KIK. KIK omakorda on ilmselt olulisel määral toetanud ka seda kaardistamist. Siin on tegemist sellise ahelreaktsiooniga ja see puudutab keskkonnaprojekte veelgi laiemalt. Kas valitsus on arutanud alternatiivlahendusi keskkonnaprojektide jätkusuutlikkuse tagamiseks?

14:57 Keskkonnaminister Marko Pomerants

Aitüma! Mis puudutab geoloogilist kaardistamist, siis tõepoolest, olgu selleks KIK või Eesti riigi maksumaksja, sellesse oleks vaja enam panustada. Ütlen seda keskkonnaministrina. Praeguste teadmiste kohaselt on nii, et kui meil oleks igal aastal kulutada 2 miljonit eurot, siis läheks kaardistamiseks veel kümme aastat, aga 2 miljonit eurot meil selleks ei saa kunagi aastas olema. Seega läheks meil selleks tööks 22 pluss ma ei tea mitu aastat. Aga mis puudutab keskkonnaprojekte ja ennekõike Ida-Virumaa kontekstis, siis nii nagu ka lõppenud Euroopa Liidu vahendite perioodil, nii ka järgmisel perioodil saavad suuremad keskkonnatööd tehtud Euroopa Liidu maksumaksjaga koostöös, olgu selleks jääkreostusega kohtade puhastamine, Kukuruse aherainemäe ümberkolimine, samuti mitmed veeprojektid, mille teostamine jätkub. Kindlasti ei kao maa pealt Keskkonnainvesteeringute Keskus ja kõik väiksemad taotlusepõhised projektid, kui nad sobivad üldisesse orbiiti, saavad sealt rahastatud selles mahus, mis meil võimalik on.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Siret Kotka, palun!

14:57 Siret Kotka

Aitäh, austatud istungi juhataja! Lugupeetud keskkonnaminister! Mis puutub fosforiidi kaevandamisse Lääne-Virumaal, siis pean tunnistama, et mulle tihti ei sümpatiseeri valitsuse ministrite väljaütlemised. Küll aga meeldis mulle eelmise valitsuse keskkonnaminister Keit Pentus-Rosimannus, kes oli nii julge ja ütles välja, et tema ei luba mingeid fosforiidiuuringuid ega kaevandamist Maarjamaal. Ma olen temaga täpselt sama meelt. Miks on praegune valitsus oma seisukohta muutnud ja hakanud fosforiidi

kaevandamise suunas samme astuma? Sellega te lõhute väärtuslikku elukeskkonda ja põhjavee keskkonda Lääne-Virumaal.

14:57 Keskkonnaminister Marko Pomerants

Aitüma! Hüdrokeoloogina võin ma täie selgusega öelda, et Vabariigi Valitsus ei ole astunud ühtegi sammu lähemale fosforiidi kaevandamisele.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

4. 13:23 Kütuseaktsiis

14:57 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on peaminister Taavi Rõivasele. Henn Põlluaas, palun!

14:57 Henn Põlluaas

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Lugupeetud peaminister! Kütusemüüjate andmetel on peale kütuseaktsiisi tõusu müüdud Eestis diislikütust sadu tuhandeid liitreid vähem. Aastaga teeb see miljoneid liitreid. Ainuüksi märtsis laekus aktsiisi pea 18 miljonit ehk 44% vähem kui möödunud aasta märtsis, lisaks saamata jäänud käibemaks. Paljud suurtarbijad on tankima hakanud Lätis, täpselt nagu me ennustasime. Kuigi ka seal tõsteti veidi aktsiisi, on diislikütuse hulgihind seal enam kui 10% odavam ja vahe kasvab järgmiste aastate aktsiisitõusude tõttu veelgi. Samavõrra väheneb kütusemüük Eestis. See tähendab nii maksulaekumiste kui ka töökohtade vähenemist. Kas olete valmis Eesti majandust ja konkurentsivõimet kahjustavad aktsiisitõusud tühistama või ollakse majanduskeskkonna halvenemisega rahul?

14:57 Peaminister Taavi Rõivas

Suur aitäh selle küsimuse eest! Mul on väga hea meel teile teatada, et enamik teie küsimuses toodud väiteid ei vasta tõele. Nimelt, käesoleva aasta kolme kuuga on aktsiisi laekunud oluliselt rohkem kui tavapäraselt. Jah, tõele vastab see osa teie jutust, et märtsis tõepoolest aktsiisi laekumine vähenes, aga selleks oli ka väga selge põhjus: jaanuaris oli väga suur varude ostmise. Nii et tuleb vaadata veidi laiemat pilti, tuleb vaadata natukene selgema pilguga ja näha ka numbrite taha. Ja siis saab järeldada, et tegelikult on nii kütuse tarbimine kui ka aktsiisi laekumine tõusuteel.

See, kas kütuse tarbimise kasv on positiivne uudis, on kahe otsaga asi. Ühelt poolt see viitab sellele, et inimestel on võimalus rohkem tarbida, kuna kütus tervikuna on läinud tipuga võrreldes ca 40% odavamaks ja inimestele on märksa jõukohasem seda osta. Aga samas ma olen täiesti kindel, et kui küsida minu paremal käel istuvalt keskkonnaministrilt või ka teiselt minu paremal käel istuvalt ministrilt, kes on samuti väga tugeva keskkonnanärviga, siis ma arvan, et nad mõlemad ütlevad, et tegelikult see, kui me tarbime rohkem kütust, ei ole sugugi mitte positiivne. Kui me vaatame maailmas olevaid trende, siis pigem soovitakse kütuse tarbimist vähendada. Aga jah, nagu öeldud on, teie väited valdavalt ei vasta tõele. Prognoosid näitavad – ja need prognoosid on tehtud just nimelt esimeste kuude laekumiste pealt –, et tervikuna nii tarbimine kui ka aktsiisi laekumine oluliselt kasvavad.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Henn Põlluaas, palun!

14:57 Henn Põlluaas

Aitäh! Võib-olla te ikkagi tooksite välja, kui palju me oleme jäänud ilma nii aktsiisist kui ka käibemaksust selle kütuse pealt, mida nüüd ostetakse Lätist? Siia maani on seda olnud sadu tuhandeid liitreid, aasta jooksul on miljoneid.

14:57 Peaminister Taavi Rõivas

Ma loodan, et te kuulsite minu vastust teie esimesele küsimusele. Nimelt, tervikuna nii tarbimine kui ka aktsiisi laekumine oluliselt kasvavad. Aktsiisi laekub prognoosi kohaselt eelmise aastaga võrreldes 11,3% rohkem. Kuna aktsiisimäära tõus oli väiksem kui 11,3%, siis tervikuna see tähendab teatavat tarbimise kasvu. Kui me vaatame hinnavahet tanklatega Lätis, siis tihti on nii, et vahe piiriülese tanklaga on väiksem kui Tallinna eri tanklate vahel. Ma olen ise ühel ja samal päeval vaadanud kütuse hindu sama keti tanklates Tallinnas ja Riias ning tuvastanud, et üks kütuseliik on kallim Eestis ja teine kütuseliik on kallim Lätis. Ning need hinnavaheed Lätiga on mõlemas suunas küllalt tagasihoidlikud ja päris kindlasti ei tasu ette võtta nii pikka teekonda, et minna naaberriiki kütust ostma. Kui me vaatame, millise naaberriigiga meil tõepoolest hinnavahe on, siis kui võtta näiteks Soome, siis seal on bensiini liitrihind keskmiselt 26 senti kallim kui Eestis. Diislikütuse puhul on see vahe küll veidi väiksem, aga siiski vägagi märgatav. Nii et suured hinnavaheed ei ole meil sugugi mitte Lätiga, kes muu hulgas plaanib ka aktsiisi tõstmist jätkata, vaid pigem Soomega, kus on kütus väga palju kallim kui meil.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Tarmo Tamm, palun!

14:57 Tarmo Tamm

Aitäh, juhataja! Lugupeetud peaminister! Ma arvan, et ma esitan teile kümnendat korda küsimuse aktsiisi kohta, aga teile ikka see kuidagi kohale ei jõua. Kõigepealt, te võiksite rahvale selgeks teha, miks see aktsiis lükati 1. jaanuarilt 1. veebruarile. See oligi ju taotluslik, et selle aasta eelarvesse see aktsiis laekuks, sest teatavasti madala aktsiisi korral ostetakse rohkem kütust kokku. See ongi andnud tulemuse, et kolme kuuga pole nagu midagi hullu juhtunud. Samal ajal on Statoili andmetel ainuüksi Statoili müügiketis diislikütuse müük vähenenud 40%. 40% – jätke see number meelde. Ja see diislikütus osteti kas Lätist, Leedust või Poolast ehk sisuliselt see raha läks Eesti riigist välja ja sellega toetab meie valitsus Läti, Leedu ja Poola majandust. Ma arvan, et teile jõuab tõehetk kätte peale jaanipäeva, kui te täna sel päeval sellest aru ei saa. Kas ei oleks siiski vajalik aktsiisipoliitikat muuta? Teatavasti järgmisel kahel aastal tõuseb kütuseaktsiis veel 10%, nii et 10 + 10.

14:57 Peaminister Taavi Rõivas

Kõigepealt, miks 1. veebruaril? Tõepoolest, teil on õigus, see on seotud sellega, et vahetult enne aktsiisitõusu soetatakse suuri varusid ja me soovisime, et see varumine ja ka teie viidatud langus, mis tekib peale aktsiisitõusu, jääksid samasse eelarveperioodi. Siis on võimalik aasta kui terviku pealt näha nii muudatuste positiivset kui ka negatiivset mõju. Rahandusministeeriumi eksperdid on hinnanud, et tervikuna laekumine kasvab 11,3%. Te küsite – ja tõesti, teil on õigus, te küsite seda mult selles vormis vähemalt kümnendat korda –, miks seda aktsiisitõusu õigupoolest vaja on. Tegelikult te teate, et ka peale seda aktsiisitõusu on Eesti bensiin odavuselt Euroopa Liidu riikides kaheksandal kohal ja ka diislikütus on kümne odavaima hulgas. Aga selleks, miks aktsiisitõusu õigupoolest vaja on, on kaks põhjust. Üks põhjus on loomulikult fiskaalne. Meil on vaja leida, kust rahastada väga vajalikke samme tööjõumaksude langetamiseks, lastetoetuste tõstmiseks, üksi elavate pensionäride toetamise süsteemi loomiseks, üksikvanemate elatisabifondi loomiseks – seega selleks, et vähendada Eestis vaesust ja parandada toimetulekut. Need on kõik olulised asjad, mida Eestis on vaja teha. Ja kui küsimus on selles, kas me astume neid samme ja kütus on seepärast mõni sent kallim olukorras, kus kütuse maailmaturuhind on kümneid sente langenud, või otsustame hoida kütuse iga hinna eest veel odavam, kui see praegu on – ma rõhutan, et praegu on see 40 senti odavam kui veel mõni aeg tagasi –, siis ma ütlen, et pigem tuleb need olulised asjad ära teha. See mõni sent kallim kütus ei käi meile üle jõu.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

5. 13:32 Tuhamägede sulgemine

14:57 Esimees Eiki Nestor

Valer Korb küsib keskkonnaminister Marko Pomerantsilt. Palun!

14:57 Valeri Korb

Aitäh! Lugupeetud härra minister! Viimastel aastatel on Ida-Virumaal palju tehtud selleks, et ajalooline pärand ehk reostusteema lahendada. Projektide raames on kulutatud rohkem kui 220 miljonit eurot, et sulgeda tuhamäed. Aga, härra minister, suured tuhamäed kuuluvad riigile ja võib kinnitada, et see töö, mis kunagi alustati, ehk tuhamägede sulgemine on lõpetamata. Tihti näidatakse näpuga ettevõtete suunas, kes selles süüdi ei ole. Minu küsimus ongi, mida kavatseb valitsus või Keskkonnaministeerium selles valdkonnas ette võtta, et teha järgmine samm looduse kaitseks.

14:57 Keskkonnaminister Marko Pomerants

Aitüma! On mitu sammu. Tõepoolest, nagu te õigesti märgite, suur hulk jääkreostuse objekte tuhamägede näol on keskkonnaohutuks muudetud. Üks järgmisi samme, mida me ette valmistame, on nn Kohtla-Järve fenoolisoo puhastamine. Tegemist on suure reostunud alaga Kohtla-Järve külje all, just suletud poolkoksiprügila kõrval. Ettevalmistustööd käivad selles suunas, et ka Euroopa Liidu maksumaksjaid jälle abiks võttes lõpetada keskkonnaohtliku vee sattumine Kohtla jõkke. Me oleme valmis selle nimel koos Euroopa maksumaksjatega kulutama kümneid miljoneid eurosid. Järgmine näide, mida on ka juba käsitletud, puudutab Kukruse mäe. Käib elav debatt, miks ikkagi Kukruse mägi ei võiks selle koha peal olla, kus ta on. Aga see mägi reostab keskkonda. Ühelt poolt on tegemist põlemisega või utmisega, kuidas soovite, mis tekitab kahte asja: ühelt poolt õhureostust ja teiselt poolt jätkuvalt põhjaveereostust. Selle objekti me kavatseme ringi paigutada niimoodi, et inertne keskkonnaohutu materjal jääks Kukruse küla vahele, aga see, mis on keskkonnaohtlik, saaks viidud sinna, kus seda on võimalik käidelda, näiteks Vaivara ohtlike jäätmete käitluse alale, mis on olnud kolm ja pool aastat suletud ning 1. aprillist taas avatud. See töö maksab vähemasti 8–9 miljonit eurot. Ja nii saaks veel jätkata.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Valeri Korb, palun!

14:57 Valeri Korb

Aitäh! Teine küsimus ongi Kukruse mäe kohta. Ma vaatasin neid materjale, mis on seotud selle probleemiga, ja leidsin ühe 2003. aasta 8. juuni ajalehe. 13 aastat tagasi Postimees kirjutas sellest, et Ida-Virumaal Tallinna–Narva maantee ääres paiknevat Kukruse tuhamäge uurinud geoloogid leidsid, et see pole ka pärast 30 aastat tagasi puhkenud tulekahju maha rahunenud. Praegu on 2016. aasta. Siis, kui 1967. aastal Kukruse mägi kinni pandi, oli seal kaks miljonit tonni materjali, mis oli kaevandusest välja toodud. Sellest peaaegu 300 tonni hakkas põlema. Täna sel päeval näitavad uuringud, et 7,8% on selles sees veel põlevkivi, nii et see on praktiliselt 60 000 tonniga seotud, ja teadlased räägivad, et 10–15 aasta pärast hakkab see põlema, kui me midagi ei tee. Kas te ei leia, et see on pikk aeg?

14:57 Keskkonnaminister Marko Pomerants

Aitüma! Natukene läks mul teie juttu kaduma, aga see ei ole teie süü. Keskkonnaministeerium on praegu veendunud, et me peame Kukruse mäe jätkuva reostuse probleemi lahendama. Nagu elus tihti, on tegu väga hilise tegevusega, aga meie seisukoht on selge: parem hilja kui mitte kunagi. Me oleme väga konkreetsetes staadiumis – ma pean silmas Kohtla Vallavalitsusele ettepaneku tegemist, et alगतatakse omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõtjude strateegiline hindamine. Kui kõik läheb hästi, siis me saame selle objekti likvideeritud 2020. aastaks, nii et lõpuks on meil Kukrusel ilus keskkonnaohutu mägi. Kukruse rahvas mäest ilma ei jää, ainult siis see enam ei tossa ja on natukene teise koha peal – natuke peab kaela keerama, et seda näha.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Artur Talvik, palun!

14:57 Artur Talvik

Täna, hea eesistuja! Hea minister! Nii nagu Kukuruse mäga, on ka fenoolisoo või fenoolireostuse kaotamisega tegeletud sisuliselt nõukogude aja lõpust. On erinevaid variante olnud, on ka mingi toksiliste jäätmete basseini või kogumiskoht ehitatud. Kuid tänase seisuga on näha, et see fenool voolab nendest jäätmehooldustest või kogumisbasseinidest mööda. Mis on seni tehtud rajatiste viga, et see sealt mööda jookseb? Ja kui kiiresti need vead on plaanis likvideerida, muu hulgas siis fenoolisoo osas?

14:57 Keskkonnaminister Marko Pomerants

Aitüma! Juba suletud mägede puhul kindlasti ei saa kinnitada, et toimub mingisugune fenooli jätkuv väljavoolamine. Mis puudutab seda fenoolisood, siis on tegemist jääkreostuse objektiga ja tõepoolest on aastaid palju läinud, ent probleem on lahendamata. Aga tõehetk on lähedal. Me plaanime töid alustada 2017. aasta kevadel, kui kõik hästi läheb. 2017. aasta kevadel saavad tehtud hanked ja muud värvid, mis sellisele suure mahuga tööle ikka eelnevad, ja me oleme veel täitsa noored mehed, kui see kõik on likvideeritud.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

6. 13:39 Teadus- ja arendustegevuse finantseerimine

14:57 Esimees Eiki Nestor

Ja nüüd Krista Aru küsimus haridus- ja teadusminister Jürgen Ligile. Krista Aru, palun!

14:57 Krista Aru

Aitäh, austatud esimees! Hea haridus- ja teadusminister! Eelmise aasta detsembris tõdesite nii teie kui ka lugupeetud peaminister, et teadus- ja arendustegevus on valdkond, mis vajab kindlasti senisest suuremat rahastamist. Teatavasti on nüüd riigi eelarvestrateegia läbirääkimised alanud, te olete ilmselt teinud oma ettepanekud. Milliste soovidega teadus- ja arendustegevuse osas te läksite riigi eelarvestrateegia läbirääkimistele ja kuidas need läbirääkimised on kulgenud? Milline on tulemus?

14:57 Haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi

Aitäh, hea küsimus! Minu põhimõte on alati olnud see, et riik ei peaks koguma sularaha selleks, et see lihtsalt tagasi anda, vaid ta peaks tegema sularahaga midagi head või midagi halba ära hoidma. Selles mõttes ma ei ole üheski valitsuses olnud väga õnnelik selle üle, et sularaha käive on üsna suur. Teadus- ja haridusministrina on mul põhjust olnud viidata koalitsioonileppe abstraktsetele, rahaga katmata riikidele. Üks ütleb: 1% SKT-st läheb teadus- ja arendustegevusele ja me oleme seda siis ka sisustanud. Sõela peal on esil eelkõige neli asja. Üks on teadusasutuste baasrahastamine, see on 7 koma millegagi miljonit, teine on konkurentsipõhised uurimistoetused 3,8 miljonit, kolmas on teaduse andmebaasideks 3,2 miljonit, kui ma ei eksi, sest eura rahastus on läbi ja see tuleb asendada eelarvest võetava maksurahaga, ja neljas on IKT tippkeskus, mida me homme valitsuses eraldi arutame. Kõik need on olulised ühiskonna tarkuse ja heaolu kasvatamise vahendid pikas perspektiivis, mitte nii lühikeses, mida võimaldab sularaha. Aga ma vaidlesin sel teemal ka rahandusministrina ja kogu see summa on 16 miljonit. Lootust anti mõistagi oluliselt väiksemale summale, aga päris mõistmatu reaktsioon siiski polnud.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Krista Aru, palun!

14:57 Krista Aru

Aitäh, austatud esimees! Härra minister! Eelmise aasta lõpul Novaatorile antud intervjuus – see oli vist 17. detsembril – olete nimetanud, et ka väheste raha tingimustes on võimalik teaduse saavutusi paremaks teha ja raha tulemuslikumalt kasutada, kui seda õigesti suunata. Kes peaks ütlema, millistele teadussuundadele ja -valdkondadele suunatud raha on õigesti suunatud? Teatavasti meil on

mitmesuguseid kooslusi, kes juba hindavad teaduse kvaliteeti ja kvantiteeti. Mida te mõtlesite – kas on vaja veel ühte tarkade inimeste kogu või kes peaks seda ütleva?

14:57 Haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi

See on teaduse puhul väga tundlik küsimus. Targad poliitilised ühendused need kindlasti ei pea olema, kuigi need võivad ka olla väga targad. Aga me teeme ka valitsuses selgelt poliitilisi eelistusi. Ma juba mainisin, et üks eesmärk on IKT tõstmine kõrgemale pjestaalile. Teamingu projekti raames on meil kaks IKT programmi. Üks on küll sotsiaalvaldkonna oma, aga homme arutame IKT tippkeskust. Teaduse baasrahastamisel me muudame mudelit selles suunas, et teadusasutused keskenduksid natuke rohkem koostööle erasektoriga ja eraraha kaasamisele. Näiteks võiks rohkem olla konkurentsipõhiseid uurimistoetusi, sest suured investeeringud vajavad usinat tegevust. Me ei sekku nendesse uurimistoetustesse, need hindajad on väga sõltumatud. Ja veel üks eelarveline tähelepanek: teaduse andmebaaside puhul on informatsiooni kättesaamiseks euroraha vaja asendada maksurahaga. Nii et tegu on kombinatsiooniga poliitilisest ja akadeemilisest tarkusest.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Andres Ammas, palun!

14:57 Andres Ammas

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Lugupeetud minister! Tollelsamal juba viidatud olulise tähtsusega riikliku küsimuse arutelul kõneldi ka eraldi rahvusteaduste finantseerimisest ja rõhutati vajadust neid kuidagi eriliselt toetada. Kas selles suunas on loota mingit edenemist?

14:57 Haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi

Aitäh! Kui me räägime prioriteetidest, siis see tähendab millegi osakaalu kasvatamist. Rahvusteadused on tõepoolest jäänud prioriteetides rõhutamata, aga nemad on meil vaikimisi nagunii eelistatud valdkond. Patta panna neid tavaliselt ei õnnestu, majandusega seostada eriti ei õnnestu. Need on eelistatud pigem südame kui peaga, ütleme niimoodi. Ma ei saa siiski väita, et selles vallas on võimalik praegu suurt rahastamismurrangut tekitada. Aga hinges on need eesti rahval nagunii olemas ja neid eelistatakse juba nende olemuse pärast.

7. 13:46 Immigratsioonipoliitika tulevik

14:57 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsija on Jaak Madison ja küsimus on peaminister Taavi Rõivasele.

14:57 Jaak Madison

Austatud peaminister! Ma puudutan sama teemat, mis infotunni esimene küsija, nimelt Dublini regulatsiooni võimalikku muutmist. Korrigeerimise mõttes mainin ära, et siiski Euroopa Liidu asjade komisjon nõustus immigratsioonikriisi puhul konsensuslikult vastastikuse abistamisega Euroopa Liidus, kuid ei nõustunud kvootidega, mille tõttu Ungari läks lausa kohtusse Euroopa Komisjoni vastu. Me ei ole kvootidega nõustunud, aga iga päev räägitakse meedias, et mingid kvoodipagulased on jõudnud Eestisse. Kui nüüd veidi spekuloida, siis mis saab, kui Dublini regulatsiooni muutmine läheb läbi? Kindlasti seda kõige rohkem toetavad Saksamaa, Rootsi ja veel mõned n-ö peamised riigid, kes on surve alla sattunud, näiteks Itaalia ja Kreeka. Kui muudatus surutakse läbi kvalifitseeritud häälteenamusega, nagu tehti ka mullu suvel – Ungari läks selle peale kohtusse –, siis mis on Eesti positsioon? Kas Eesti valitsus kaaluks samamoodi selle kohtusse andmist koos Ungari, Poola ja tõenäoliselt ka Slovakkia, Tšehhi, Läti ja Leeduga, kes kindlasti ei nõustuks sellega?

14:57 Esimees Eiki Nestor

Aeg on ammu läbi! Palun küsimus esitada minuti jooksul!

14:57 Jaak Madison

Mis oleks Eesti valitsuse seisukoht sellisel juhul?

14:57 Peaminister Taavi Rõivas

Väga hea, et te selle ise selge sõnaga välja ütlesite, et Euroopa Liidu asjade komisjonis, mille aseesimees te olete ja kus te olete kõikidel asjaomastel hääletustel kohal olnud, kujundati seisukohad selles küsimuses konsensuslega. Tegemist ei ole mitte kvoodikokkuleppega, nagu te õigesti märkisite, vaid kokkuleppega, et kõik riigid panustavad vastavalt oma võimalustele ja vastavalt oma suurusele, et see oleks kõigile jõukohane. Rõhutan veel kord, nii nagu teiegi ütlesite, et tegemist on konsensusliku otsusega ja Riigikogu kui terviku mandaadiga valitsusele selles küsimuses.

Nüüd, mis puudutab võimalikke järgmisi samme, siis ma kunagi ei lähe kaasa sellega, et hakkan spekulereima, mis juhtub siis, kui peaks käivituma A-, B- või C-stsenaarium. Ma arvan, et sellel ei ole mitte mingisugust mõtet. Me peaksime pigem keskendama oma jõu sellele, et käivituks algusest peale meile soodne stsenaarium, et see kokkulepe sõlmitaks konsensuslikult, nii et üldse mingite hääletusteni ei jõutaks. Selle nimel me töötame. Nagu ma teie pinginaabrile vastates ütlesin, meil on selge seisukoht, et me ei toeta Dublini süsteemi põhimõttelist muutmist. Me ei arva, et peaks olema püsimehhanism pagulaste ümberjaotamiseks. Küll aga mõistame suurepäraselt, et kui tegemist on tõsise kriisiga, siis tuleb kõikidel riikidel oma võimekuse piires aidata. See ei tohi olla automaatne, see peab olema iga riigi suveräänne otsus ja selle järgi me tegutseme.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Jaak Madisoni täpsustav küsimus.

14:57 Jaak Madison

Aitäh! Hea peaminister, teil on mõned asjad ikka natuke segamini. Ma võin peast tsiteerida, millele me andsime konsensusliku nõusoleku Euroopa Liidu asjade komisjonis. See oli, et Eesti eelistab vabatahtlikku üksteise abistamist. Eelistab vabatahtlikku abistamist! Paraku see sai kohustuslikuks ja teatavasti sama kohustus langes ka Euroopa Liidu riikidele, kes sellega nõus ei olnud. Seega, meie ei ole toetanud kohustuslikku abistamist. Ja me tõlgendame asjade käiku nii, et siseminister Hanno Pevkur ja teie peaministri ülesannetes olete rikkunud seda mandaati ja sellega vastuollu läinud, sest te pole eelistanud vabatahtlikku abistamist, vaid olete nõustunud kohustuslikuga. See olgu täpsustuseks. Teine asi: Eesti valitsuse kõige suurem probleem tundub olevat see, et ei ole plaani B, C või D – et mis saab siis, kui plaan A läheb vett vedama. Ja kui neid plaane olemas ei ole, siis ongi kriis kõige kiiremini tulema. Seega, kas te praegu kinnitate uuesti, et meil ei ole plaani B juhuks, kui surutakse läbi Dublini regulatsiooni muutmine kvalifitseeritud häälteenamusega?

14:57 Peaminister Taavi Rõivas

Kordame siis veel kord üle. Tõepoolest, Eesti valitsuse seisukoht on algusest peale olnud, et kokkulepped Euroopa Liidus nii nõukogu kui ka ülemkogu tasandil peavad olema vabatahtlikud. Riigid peavad samas kõik mõistma, et meil on ühine vastutus aidata, aga riikide panus peab olema proportsioonis nende suurusega. Kõiki neid lähtekohti on konsensuslega toetanud ka Euroopa Liidu asjade komisjon, mille aseesimees te EKRE, Vabaerakonna ja Keskerakonna ühisel toel olete. Seda esiteks.

Nüüd teiseks: sel hetkel, kui otsustaja hakkab avalikult rääkima plaanist B, muutub plaan B reaalsuseks. Vaid väga halvad läbirääkijad lähevad läbirääkimistele kohe kehvema lahendusega. Meie ei ole väga kehvad läbirääkijad. Vastupidi, seni me oleme Euroopa Liidus olnud väga head läbirääkijad. Ja meie headus ei peitu mitte selles, et me läheme sinna vastanduma, et me läheme sinna kraaklema, et me läheme ülbitsema, vaid meie headus seisneb selles, et me suudame argumentidega veenda. Me suutsime seda eelmisel suvel ja suudame ka tulevikus. Me otsime oma seisukohtadele liitlasi, räägime nendega läbi ja põhjendame, miks me nii arvame. Ma tuletan meelde, et väga paljud teist ei uskunud möödunud suvel, et Eesti suudab veenda Euroopa Ülemkogu langetama komisjoni seisukohast erinevat otsust, aga me suutsime. Koostöös oma partnerite ja liitlastega saime sellega hakkama. Ma olen täiesti kindel, et kui me püsime sellel kursil, et me teeme asju targalt, mitte vastandudes, siis suudame seda ka tulevikus.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, palun!

14:57 Martin Helme

Aitäh! No siit tuli küll palju jube julgeid avaldusi. Algul oli pagulaste arv 180, nüüd on 553. Kas see on siis oma seisukohtade edukas kehtima panemine? Ma tegelikult küsisin oma esimeses küsimuses kaks korda ühte ja sama asja ja Jaak Madison küsis uuesti, mis saab siis, kui meie seisukohaga ei arvestata. Kas me paneme veto või hääletame vastu? Vetot küll ei olegi võimalik panna. Aga sellele te ei vastanud, selle asemel te rääkisite meile pika loo sellest, kui raske on elu Süürias ja kuidas me peame süürlasi aitama. Me teame, et Eurostati andmetel tuli mullu Süüriast pagulastest 20 millegagi protsenti. Eesti võttis esimeste immigrantide hulgas vastu ühe süürlase, ülejäänud olid teistest riikidest. Ma ei saa aru, miks te meile kogu aeg Süüriast räägite, kui süürlasi vastu ei võeta. Meie probleem on selles, et me üritame siin mingisugustki varuplaani teada saada, aga ei saa. Te ise ka ütlesite, et pole mõtet oma plaane välja käia, sest need võivad muutuda.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Küsimus palun!

14:58 Martin Helme

Teie jutt ei veena meid. Ma küsin ikka uuesti: kas me hääletame Dublini regulatsiooni muutmise vastu või ei hääleta?

14:58 Peaminister Taavi Rõivas

See on lihtne küsimus. Suure tõenäosusega mingit hääletust selles küsimuses ei tulegi, vaid komisjon, kuulunud ära riikide seisukohad, esitab teistsuguse plaani. Aga teie küsimusele eelnenud soravas jutus oli väga palju vaieldavaid aspekte. Nimelt, teie nimetatud esialgne number ei vasta absoluutselt tõele. Esialgne number, mille Euroopa Komisjon oluliselt väiksemast põgenike üldarvust lähtudes Eesti jaoks kohustusliku kvoodina välja arvutas, oli selgelt üle 1000 inimese. See ei rakendunud. Seejärel me ütlesime, et loomulikult ka meie aitame, loomulikult kõik riigid peavad panustama, aga tuleb mõista, et iga riigi panus peab olema proportsioonis selle riigi suurusega. Meid mõisteti. Ja vaatamata sellele, et põgenike arv on vahepeal oluliselt kasvanud, on see arv, mis meile kokkuleppena määratud on, märgatavalt väiksem kui teie toodu. See on vaid umbes kümnendik võrreldes nende inimeste arvuga, kes Eestisse välismaalt elama asuvad. Nii et mõelge sellele, kui valedale rööbastele on sisuliselt läinud teie jutt massimmigratsioonist ja sellega hirmutamisest. Ma saan aru, et lühikest aega on teil võimalik sellist juttu edukalt ajada, teil on võimalik nautida aplause ja tähelepanu, aga uskuge mind, varem või hiljem Eesti inimesed saavad aru, et te ajate jama. Niisugune poliitiliselt üldse mitte korrektne jutt kukub kokku, kui selgub, et selles ei ole kuigi palju faktipõhisust.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

8. 13:55 Valitsuse otsused põllumajandussektori kohta

14:57 Esimees Eiki Nestor

Järgmise küsimuse peaminister Taavi Rõivasele esitab Siret Kotka. Palun!

14:57 Siret Kotka

Aitäh, austatud istungi juhataja! Lugupeetud peaminister! Ma usun, et teie juhitud valitsus on juba aru saanud, et Eesti põllumajanduses on ülisuur kriis. Meie piimalehmade karjad müüakse maha, peamised ostjad on poolakad. Kui selline trend jätkub, siis põllumeeste väitel kümne aasta pärast ei ole Eestimaal ühtegi lehma. See tähendaks Eesti põllumajanduse ja eriti piimatootmissektori hävingut. Praegu aga oleme oma piimakarjakasvatusega Euroopas esirinnas. Kas me tõesti oleme valmis seda kõike käest ära laskma? Milliste kriisiabi meetmetega kavatseb valitsus põllumeestele just sel aastal appi tulla?

14:57 Peaminister Taavi Rõivas

Juhin tähelepanu, et me oleme juba väga suures ulatuses kriisiabi pakkunud just nimelt nendele sektoritele, mis põllumajanduses suures hädas on. Päris kindlasti kavatsame seda veelgi teha. Meil on alles alanud riigi eelarvestrateegia läbirääkimised. Me teeme riigieelarvet ka sügisel, aga juba praegu on näha, et on mitmeid ideid, kuidas põllumeeste olukorda täiendavalt leevendada. Eelmise aasta ja tänavuseks juba otsustatud meetmetest kõige olulisemaks ma pean seda, et me oleme erakorralist kriisiabi eraldanud ca 32 miljonit eurot. Mulle ei meenu, et varem oleks ligilähedaseltki nii palju kriisiabi ühelegi sektorile võimaldatud. Tegemist on väga suure panusega ja see pole keskendunud mitte põllumajandusele tervikuna, vaid just nendele sektoritele, mis tõepoolest kriisis on. Me teame, et seakasvatustes on rasked ajad olnud eeskätt seakatku tõttu. Piimanduses on rasked ajad olnud eeskätt Vene turu kokkukukkumise tõttu, selle tõttu, et Venemaa tegevus on viinud Vene elanike ostujõu järsu languseni. Aga me teame ka, et näiteks teraviljakasvatustes on olnud rekordilised aastad. Me peame arvestama, et toetama peab eeskätt neid sektoreid, kus häda on kõige suurem. Need meetmed, mis juba otsustatud, on liigitunud lisaks otsestele toetustele ka mitmesugusteks investeeringutoetusteks. Me oleme aidanud näiteks parandada lautade vastavust sanitaarnõuetele, see puudutab eeskätt seakasvatust. Oleme aidanud ka mitmeid teisi tõrkeid likvideerida. Ja loomulikult pean ma oluliseks ka turgude avamist välismaal.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Siret Kotka, palun!

14:57 Siret Kotka

Aitäh, austatud istungi juhataja! Lugupeetud peaminister! Nende toetuste puhul, millest te rääkisite, on enamik raha tulnud Euroopast, aga minu küsimus oli Vabariigi Valitsuse enda panuse kohta. Teised Euroopa riigid toetavad täiendavalt oma põllumehi, Eesti riik on seda seni teinud väga minimaalselt või võiks öelda, et üldse olematul tasemel. Kui me nii jätkame, siis tekib väga selge trend, et kodumaised toidutooted asenduvad järjest enam importtoodetega. Näiteks on juba näha, kuidas meile tuuakse järjest enam sisse Poola toodangut. Millal Eesti Vabariigi valitsus kavatsseb ikkagi hakata toetama oma põllumehi nii, et me oleksime Euroopas konkurentsivõimelised?

14:57 Peaminister Taavi Rõivas

Teie info, et Eesti maksumaksja piisavalt ei panusta, ei vasta kindlasti tõele. Eelmise aasta lõpus sai Eesti ka tänu sellele, et me taotlesime väga aktiivselt Euroopa Liidust täiendavat kriisiabi, sealt 7,5 miljonit eurot, aga täpselt sama palju eraldas Eesti riik oma maksumaksja taskust lisaks. Samuti eraldasime ligi 2 miljonit eurot, et toota konserve kolmandast tsoonist pärit sealihast, mida on raskem turustada. 900 000 eurot läks riigieelarvest erinevate toidusektori turundusprojektide elluviimiseks. Väga palju mitte ainult raha, vaid ka energiat on läinud selleks, et ... Ma saan aru, et küsijal on praegu üks vestlus pooleli. Heakene küll, ma loodan, et saate uuesti küsida ja saame selle jutu lõpuni rääkida. Aga jah, väga palju on mitte ainult raha, vaid ka energiat läinud selleks, et avada Eesti põllumeestele uksi uutele turgudele pääsemiseks. Mis on ikkagi turu kokkukukkumise põhjus? Turu kokkukukkumise põhjus ei ole mitte see, et toetusi on liiga vähe. Kokkukukkumise põhjus on see, et Venemaa on kehtestanud sanktsioonid ja öelnud, et Eesti põllumeeste toodang neile enam ei sobi. Ja kui te küsite, mis on kõige kestlikum lahendus sellele probleemile, siis kõige kestlikum lahendus ei ole mitte see, et me mitmekordistame toetusi. Jah, seda me oleme ka teinud, aga see saab ikkagi olla ainult ajutine meede, sest see on maksumaksja jaoks väga koormav meede. Kestlik lahendus saab olla see, et me aitame avada põllumeestele uusi turge. Eelmisel nädalal rääkisin nendel teemadel Jaapanis, enne seda Hiinas ja sama teevad veel mitmed ministrid.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Aitäh, peaminister Taavi Rõivas! Aitäh, haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi! Aitäh, keskkonnaminister Marko Pomerants! Infotunni aeg on läbi.